

NEMZETI NÉPEGÉSZSÉGÜGYI KÖZPONT
Közegészségügyi Laboratóriumi Főosztály

Kockázat alapú vízminőségfelügyelet

Bufa-Dórr Zsuzsanna, Dr. Vargha Márta

**Változások az ivóvízminőség-felügyeletben –
a Nemzeti Népegészségügyi Központ Víz Világnapi Rendezvénye
2023.03.20.**

e-mail: kozeglab@nnk.gov.hu

Kockázat alapú megközelítés

	Vízbázis, vízgyűjtő területek veszélyelemzése	Vízellátórendszer veszélyelemzés és kockázatértékelése	Belső elosztóhálózat kockázatértékelése
Feladat			
Monitoring, beavatkozás			
Felelős			
Jogszabály			

Kockázat alapú megközelítés

	Vízbázis, vízgyűjtő területek veszélyelemzése		
Feladat	Ivóvíz-kivételi pontokhoz tartozó vízbázisok vízgyűjtő területeinek jellemzése (térkép, védőterületek, lefolyási-feltöltődési folyamatok) Veszélyek, veszélyesemények elemzése		
Monitoring, beavatkozás	<ul style="list-style-type: none">- Veszélyelemzés alapján nyersvíz minőségi monitoring- Megelőző tevékenységek a nyersvízre		
Felelős	OVF, területi, vízügyi igazgatóságok és üzemeltetők közötti feladatmegosztás		
Jogszabály	5/2023 (I.12.) Kmr. 6.§ 221/2004 (VII.21.) Kmr. 14/A.§ 123/1997. (VII.18.) Kmr.		

Víz kivételi pontok vízgyűjtő területének veszélyelemzése, kockázatértékelése

Irányelv követelménye:

Veszélyelemzés és kezelés a **vízgyűjtő területekre**, melyek ivóvíz kivételi pontokhoz tartozó vízbázisokat tartalmaznak

- a) Vízgyűjtő területek jellemzése (vízkivételi pontok azonosítása, térképes megjelenítése, védőterületek azonosítása, földhasználatok, lefolyási és feltöltődési folyamatok jellemzése a vízgyűjtő területen, stb.)
- b) Veszélyek, veszélyesemények a vízgyűjtő területen az ivóvíz célú vízkivételek vízminőségét tekintve, figyelembe véve a lehetséges/működő vízkezelési technológiákat
- c) Szükséges vízminőség monitoring kivitelezése a kockázatértékelés eredménye alapján pl. alábbiakra: 98/83/EC (ivóvíz) A és B lista paraméterei; 2006/118/EC (felszín alatti víz) 2. melléklet; 2008/105/EC (elsőbbségi anyagok) 1. melléklet; 2000/60/EC (vízkeretirányelv); természetesen jelen levő anyagok; egyéb azonosított szennyező anyagok.
- d) Monitoring gyakoriság és paraméterek meghatározása a kockázatértékelés alapján a vízgyűjtő területen
- e) Megelőző és kockázatcsökkentő beavatkozások tervezése és végzése a vízgyűjtő területen

Vízivételi pontok vízgyűjtő területének veszélyelemzése, kockázatértékelése

50 fő vagy 10m³/nap vízellátás felett védőterület kijelölés kötelező (közműves, közösségi ivóvízellátást biztosító saját célú ivóvízmű)

Országos Vízügyi Főigazgatóság és a területi vízügyi igazgatóságok (vízügyi hatóság)

- **Vízivételi pontok vízgyűjtő területe kijelölése**

- ahol ki van jelölve, ott a legnagyobb kijelölt védőterület, vagy a védőidom felszíni metszete
(adatátadás igény OKF, adatminőség és adatok feldolgozhatósága problémás)
- ahol nincs kijelölve (védett vízbázisok), saját célú ivóvízművek stb. szolgáltatóval együttműködésben egyedi módszertannal lehatárolás

- **Nyersvíz monitoring**

- állami VKI monitoring pontok – de! probléma, (adathiány, projekt szintű megvalósítás, laborfejlesztés igény)
- vízszolgálató által végzett környezethasználati monitoring adatai
- egyéb monitoring adatok, más, a területen működő engedélyes számára előírt vizsgálatok
- ahol a kijelölt területen szakmai szempontból nem elegendő a monitoring pont, ott nagyobb terület lehatárolása

- **Szennyezőforrások azonosítása**

- **Adatbázis, értékelés, elemzés - először 2025. december 25-ig – formája ???**

- **Hozzáférhetővé teszik a szolgáltatónak, népegészségügyi és vízvédelmi hatóságnak – formája ???**

Vízivételi pontok vízgyűjtő területének veszélyelemzése, kockázatértékelése

Viziközmű szolgáltatók

- vízügyi igazgatási szervek által készített veszélyelemzés adott vízellátó rendszerre vonatkozó részének beépítése a VBT-be
- speciális megelőző és ellenőrző tevékenységek meghatározása
 - hatáskörébe eső területeken intézkedés
 - hatáskörén kívül eső területen intézkedés kezdeményezése az illetékes hatóságnál
 - kérhetik a védőterületek felülvizsgálatát
- listát készít a kockázatcsökkentő intézkedésekről
- **VBT kiegészítés határideje – a nyersvíz elemzés rendelkezésre állását követő VBT felülvizsgálatkor, de legkésőbb 2026. december 22-ig**

Vízvédelmi hatóság

- Védőterület adatainak átadása vízügyi hatóságnak
- Védőterülete felülvizsgálat 12 évente (minden második VBT felülvizsgálattal)

Vízügyi és vízvédelmi hatóság

- VBT felülvizsgálatkor a nyersvíz kockázatértékelés értékelése
- többlet monitorozás, vagy nyersvíz vizsgálatszám csökkentés engedélyezése

Kockázat alapú megközelítés

	Vízbázis, vízgyűjtő területek veszélyelemzése	Vízellátórendszer veszélyelemzés és kockázatértékelése	
Feladat	Ivóvíz-kivételi pontokhoz tartozó vízbázisok vízgyűjtő területeinek jellemzése (térkép, védőterületek, lefolyási-feltöltődési folyamatok) Veszélyek, veszélyesemények elemzése	Veszélyelemzés és kockázatértékelés a teljes vízellátási láncon (vízbázis-fogyasztó) Ivóvízbiztonsági tervek	
Monitoring, beavatkozás	<ul style="list-style-type: none">- Veszélyelemzés alapján nyersvíz minőségi monitoring- Megelőző tevékenységek a nyersvízre	VBT-k felülvizsgálata, kiegészítése VBT szerinti monitoring rendszer (paraméterek, gyakoriság)	
Felelős	OVF és üzemeltetők közötti feladatmegosztás	üzemeltetők	
Jogszabály	5/2023 (I.12.) Kmr. 6.§ 221/2004 (VII.21.) Kmr. 14/A.§ 123/1997. (VII.18.) Kmr.	5/2023 (I.12.) Kmr. 7.§ 16/2016 (V.12.) BM rendelet 6-7.§	

Vízellátó rendszer veszélyelemzése és kockázatértékelése

Ivóvízbiztonsági terv követelménye

- évi átlagban 10 m³/nap mennyiségnél több vizet szolgáltató vagy 50 főt meghaladó számú fogyasztót ellátó ivóvízellátó rendszerre
- közösségi ivóvízellátást biztosító saját célú ivóvízmű is – ha csak munkahely akkor is!
- tartalma:
 - vízellátó rendszer leírása
 - veszélyelemzés és kockázatértékelés a vízbázistól a fogyasztói csapig
 - ivóvízellátás lépéseit és a beavatkozási pontokat tartalmazó folyamatábra
 - kockázatértékelés módszertana
- jóváhagyó a vízkivételi mű helye szerint illetékes népegészségügyi szerv, felülvizsgálat hatévente
- szolgáltató évente felülvizsgálja – felülvizsgálat eredményét, változásokat (kockázatértékelés, beavatkozások) bejelenti
- jelentős változás (új vízbázis, új vízkezelő technológia) + új szolgáltató – *NNK szakvélemény*

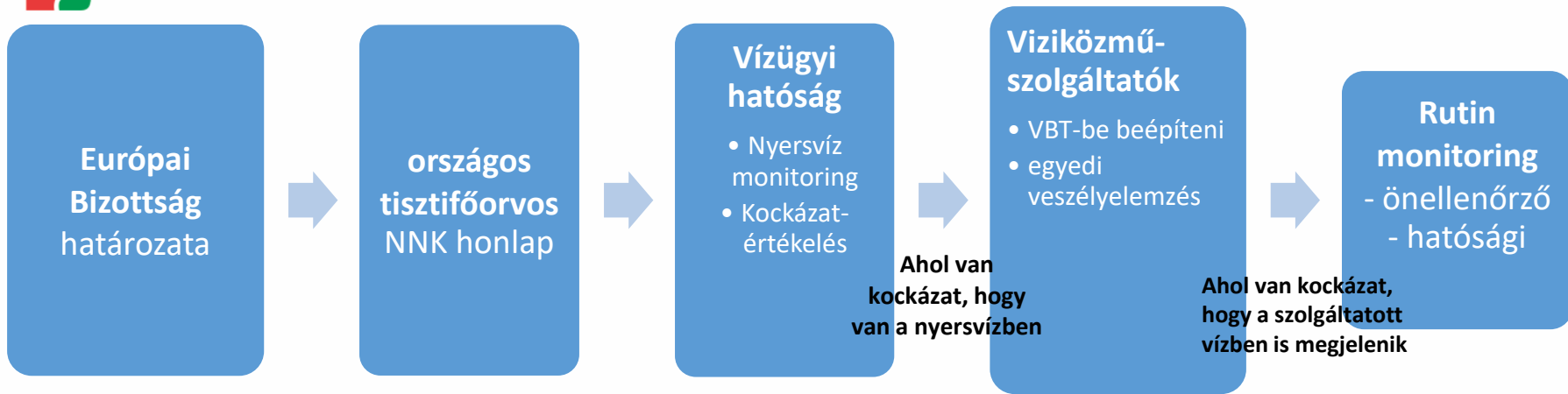
Vízellátó rendszer veszélyelemzése és kockázatértékelése

Ivóvízbiztonsági terv kiegészítése

- nyersvíz vízgyűjtő terület veszélyelemzés kivonata, ehhez kapcsolódó monitoring – legkésőbb 2026.dec.
- éghajlatváltozásból, a szivárgásokból és a szivárgó csövekből eredő kockázatok hangsúlyosabb értékelése
- vízzel érintkező anyagok megfelelőségének igazolása, kockázatainak hangsúlyosabb értékelése
- **üzemeltetési monitoring**
 - kutak és technológia ellenőrzési program (paraméter, mintavételi hely, gyakoriság) – VBT, vagy pontos hivatkozás – *megfelelőség értékelésébe a vízügyi hatóság bevonása*
 - zavarosság paraméter vizsgálata
 - felszíni víz, felszín alatti víz szennyezésnek kitett nyersvizet használó vízellátó rendszerekben a víruseltávolítás hatékonyságának egyszeri ellenőrzése (NNK módszertan)
 - ha az ivóvizet fertőtlenítik, az alkalmazott fertőtlenítés hatékonyság ellenőrzésének vizsgálata (nem feltétlenül mérés, adatértékelés), értékelése, fertőtlenítőszer maradék minimalizálása céljából (NNK módszertan)
 - nyersvíz kockázatértékelés eredményeinek beépítése, kockázatkezelési rendszer – *vízügyi hatóság (kidolgozó) és vízvédelmi hatóság (intézkedő) bevonása*

Megfigyelési lista

- A megfigyelési listára felkerült anyagokra nincs automatikus vizsgálati kötelezettség.
- A megfigyelési listára irányértékkel kerülnek fel a paraméterek, mely értékek a Kormányrendelet 1. mellékletébe nem kerülnek be.

Kockázat alapú megközelítés

	Vízbázis, vízgyűjtő területek veszélyelemzése	Vízellátórendszer veszélyelemzés és kockázatértékelése	Belső elosztóhálózat kockázatértékelése
Feladat	Ivóvíz-kivételi pontokhoz tartozó vízbázisok vízgyűjtő területeinek jellemzése (térkép, védőterületek, lefolyási-feltöltődési folyamatok) Veszélyek, veszélyesemények elemzése	Veszélyelemzés és kockázatértékelés a teljes vízellátási láncon (vízbázis-fogyasztó) Ivóvízbiztonsági tervek	<ul style="list-style-type: none">- Általános elemzés a vízminőséget befolyásoló tényezőkről (NNK)- Épületfelmérés módszertan (NNK)- Fogyasztói tájékoztatás (NNK)
Monitoring, beavatkozás	<ul style="list-style-type: none">- Veszélyelemzés alapján nyersvíz minőségi monitoring- Megelőző tevékenységek a nyersvízre	VBT-k felülvizsgálata, kiegészítése VBT szerinti monitoring rendszer (paraméterek, gyakoriság)	Egyedi, épület szintű kockázatértékelés: elsőbbségi helyszíneken <i>Legionella</i> – egészségügyi intézmények, szociális intézmények (kivéve bölcsőde) szálláshelyek Ólom – gyerekintézmények + kockázatértékelés alapján monitoring
Felelős	OVF és üzemeltetők közötti feladatmegosztás	üzemeltetők	épület üzemeltetők
Jogszabály	5/2023 (I.12.) Kmr. 6.§ 221/2004 (VII.21.) Kmr. 14/A.§ 123/1997. (VII.18.) Kmr.	5/2023 (I.12.) Kmr. 7.§ 16/2016 (V.12.) BM rendelet 6-7.§	5/2023 (I.12.) Kmr. 8-9.§

A házi vízelosztó rendszer kockázatértékelése

Elsőbbségi létesítmények

A. Ólom tekintetében elsőbbségi létesítmények:

kiemelt kockázatú gyermekintézmény (14 év alatti gyermekek, legalább fél éves ellátás)

- egyedi épület szintű kockázatértékelés (NNK módszertan)
- **felelős: épületüzemeltető, hiányában tulajdonos**
- hatévenként/jelentős vízhálózat felújítás esetén felülvizsgálat
- járási hivatal jóváhagyása (NNK módszertannak való megfelelés ellenőrzése)
- ahol a kockázatértékelés jelzi monitoring
- a labor, a vizsgálati eredmények feltöltése a HUMVI-ba (negyedévente, 30 napon belül)
- a vizsgálati eredményeket a járási hivatal validálja
- az eredmények alapján hatósági intézkedés és tájékoztatás

A házi vízelosztó rendszer kockázatértékelése

Elsőbbségi létesítmények

B. Legionella tekintetében elsőbbségi létesítmények:

a nedves hűtőtornyok, aeroszol előállító meleg vízű medencéket tartalmazó létesítmények, az egészségügyi intézmények, szociális intézmények (kivéve: bölcsődék), szálláshelyek (kivéve: magán szálláshelyek, falusi szálláshelyek), sportközpontok, büntetés-végrehajtási intézetek

- Követelményekben, hatósági folyamatokban jellemzően nincs változás.

- Határérték: 1000 TKE/l ivó- és használati melegvíz rendszerekre

- Vizsgálati módszer:

MSZ EN ISO 11731 ivó- és használati melegvízrendszerek esetén kötelező – régi szabvány 2023.11.30-ig

- Laboratórium (BFKH) feljogosítása – nem változás

Köszönöm a figyelmet!